

Érkezéséről értesítsen Gróf Úr az itteni angol misszió útján előzetesen. Híveinek továbbítom a hírt. (Címem: Erzsébet körút 13.)

PIL 704. f. 82. ó. e. (eredeti)

¹ L. e kötet 189. sz. levelét.

² Juhász Nagy Sándor debreceni ügyvéd, függetlenségi politikus, 1917–1918-ban Károlyi-párti képviselő. Az őszirózsás forradalom után közoktatásügyi államtitkár, a Berinkey-kormány igazságügy-minisztere (1919. január–március). 1920–1923-ban bécsi emigrációban élt, majd Debrecenben a tiszántúli református egyházkerület főjegyzője lett, megőrizve liberális-ellenzéki álláspontját. A második világháború végén megírta az őszirózsás forradalom történetét. 1944-ben az Ideiglenes Nemzetgyűlés alelnöke. 1945 novemberében az új Nemzetgyűlés tagjává választották. Károlyi hazatérése másnapján halt meg.

189. BÖHM VILMOS ÉS BÖLÖNI GYÖRGY TÁVIRATA KÁROLYI MIHÁLYHOZ

(Budapest, 1946. január 25.)

Please come as soon as possible. Presence urgent.

PIL 704. f. 82. ó. e. (eredeti)

*

Kérünk, gyere, amint lehet. Jelenléted sürgős.¹

¹ Egyidejűleg vagy egy vagy két nappal előbb Bölöni (január 22-én) a következő táviratot küldte: „Fölszólítalak, hogy azonnal térj vissza Budapestre. A köztársaság kikiáltása küszöbön áll, jelenléted feltétlenül szükséges ahhoz, hogy biztosítható legyen megválasztásod. A táviratok megérkeztek. Szeretettel.” (*Történeti Hivatal K 747* [egykorú fordítás franciából]) Böhm pedig a következő táviratot küldte: „Elnökválasztás valószínűleg jövő héten. Tildy deználná. Mi jól vagyunk, az én jelölésem rendben van. Addig más az ügyvivő. Három levelet írtam, informáld [Ignotus] Pált.” (*PIL 283. f. 12/46. ó. e.* [dátum nélküli fogalmazvány]) – Markovits Kálmán, a londoni kommunista csoport egyik vezetője 1946. január 7-én a következő táviratot küldte Károlyinak: „Confirmint telegram sent from Budapest by Bölöni, Böhm, Vince Nagy, all urging your immediate return in spite recent developments favourable issue ..... [olvashatatlan szó] upon arrival. Rákosi agreed.” (*PIL 704. f. 82. ó. e.* [eredeti]). „Igazolva Bölöni, Böhm, Nagy Vince által Budapestről küldött táviratot: mind sürgetik az Ön haladéktalan hazatérését, az újabb fejlemények ellenére is. A kedvező eredmény megérkezésétől függ. Rákosi hozzájárult.”

190. KÁROLYI MIHÁLY TÁVIRATA BÖHM VILMOSHOZ

(London, 1946. január 29.)

Köszönöm táviratod, utazom feleségemmel azonnal, de kérek szociáldemokrata párt vezetőségétől hivatalos távirati meghívást. Választ kérek Práger címére.¹

Történeti Hivatal K 747 (egykorú másolat)

¹ A távirat fogalmazványa megtalálható: *PIL 704. f. 130. ó. e.* Práger ugyanakkor a következőket táviratozta Böhmnek: „Kérlek értesíts elnökválasztás napjáról. Van-e pártközi megállapodás az elnök személyére vonatkozólag?”

191. KÁROLYI MIHÁLY TÁVIRATA BÖLÖNI GYÖRGYHÖZ

(London, 1946. január 29.)

Köszönöm ráviratod, utazom feleségemmel, de kérek barátaidtól¹ hivatalos távirati meghívást. Választ kérek Práger 41 Clarcourt Judd street London W1.

¹ A távirat fogalmazványa megtalálható: *PH. 704. f. 130. ó. e.* A fogalmazványon eredetileg - áthúzva - „a Kommunista Párt vezetőjétől”.

192. KÁROLYI MIHÁLY M. S. WILLIAMSHEZ

(London, 1946. január 30.)

Dear Mr. Williams,

I should like to ask the Foreign Office to apply to the Allied Control Commission in Budapest for permission to enter Hungary for the three following persons:

(i) Myself - Count Michael Károlyi - Member of the Hungarian National Assembly, and former President of the Hungarian Republic.

(ii) My wife - née, Countess Catherine Andrassy.

(iii) My Secretary - Andrew Havas - Writer and Journalist.

We should like to start as soon as possible.

In accordance with our previous talks, I should like to ask you, after clearance had been obtained, to help me also in obtaining all other facilities for this journey, as well as for the return to the United Kingdom.

Thanking you, I am

Yours sincerely

PRO FO 371/58 992. (eredeti)

*

Tisztelt Mr. Williams,

Szeretném arra kérni a Foreign Office-t, forduljon a budapesti Szövetséges Ellenőrző Bizottsághoz, engedélyezze a beutazást Magyarországra a következő három személy részére:

(i) Magam - gróf Károlyi Mihály - a magyar Nemzetgyűlés tagja, a Magyar Köztársaság volt elnöke.

(ii) Feleségem - született Andrassy Katinka grófnő.

(iii) Titkárom - Havas Endre - író és újságíró.

Szeretnénk elindulni, amint lehetséges.

Korábbi megbeszéléseinknek megfelelően arra szeretném kérni, ha az engedély megvan, segítsenek nekem mindannak elintézésében, ami az utazáshoz és az Egyesült Királyságba való visszatéréshez szükséges.

Köszönettel

193. BÖHM VILMOS KÁROLYI MIHÁLYHOZ

(Budapest, 1946. január 30.)

Kedves Elnök Uram,

ritkán írtam még levelet nehezebb szívvel, mint ezt a levelet. Be kell számolnom mindarról, ami az elnökválasztás körül történt. Sajnos a történetek nem olyanok, amelyek a jövőbe vetett bizalmunkat megnövelnék.¹ Nagy céccóval fogadtak a munkások a különböző gyárakban és kerületekben, valóban őszinte lelkesedéssel ünnepeltek, s akár kom-